מערך פעילות

שניים בתוך הקבוצה

זוגיות ויחסים בתוך הקומונה

משך: שעה וחצי
קהל יעד: ש״שנים
עזרים: כרטיסיות "זוגות", כרטיסיות היגדים, שלטי "מסכים" / "לא מסכים", סיפור המקרה (נספח 3) מודפס לפי מספר הקבוצות, כרטיסיות נקודות מבט, בריסטול וטושים

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

כשקבוצת צעירים גרה יחד במשך שנה שלמה – נוצרים קשרים קרובים, ולפעמים גם זוגיות. זוגיות בתוך הקומונה היא דבר טבעי ולגיטימי, אבל היא משפיעה לא רק על בני הזוג אלא על כל הקומונה: על האווירה, על החברויות, על תחושת השייכות של אחרים – ובמיוחד כשהזוגיות נגמרת. בדרך כלל לא מדברים על כך, והמתחים מצטברים בשקט. במפגש זה נדבר על הנושא באופן כללי, דרך סיפור מקרה – בלי להצביע על אף אחד – ונחשוב יחד איך שומרים על הקומונה ועל כל מי שחי בה.

מטרות

- ✓ פתיחת שיח מכבד ובטוח על זוגיות בתוך הקומונה והשפעתה על הקבוצה.
- ✓ היכרות עם נקודות המבט והצרכים השונים – של בני הזוג ושל שאר חברי הקומונה.
- ✓ גיבוש עקרונות משותפים לשמירה על הקומונה ועל היחסים – גם בזמן זוגיות וגם אחרי פרידה.

הערה חשובה למנחה: אם יש כרגע זוג בקומונה, או זוג שנפרד לאחרונה – מומלץ לשוחח איתם לפני המפגש, לספר על התוכן ולוודא שהם מרגישים בנוח. במהלך המפגש אין להתייחס לזוגות ספציפיים, ואין לבקש מאף אחד לשתף בחייו האישיים. הדיון מתנהל סביב הסיפור והעקרונות.

מהלך

1 פתיחה – מוצאים את הזוג

היום נדבר על נושא שקיים כמעט בכל קומונה – אבל כמעט אף פעם לא מדברים עליו בקול: זוגיות בתוך הקומונה. לא נדבר על אף אחד מאיתנו ולא נבקש מאף אחד לשתף בדברים אישיים. נדבר על מה שקורה לקבוצה כשנוצר בה זוג, ואיך דואגים שכולם ירגישו טוב בקומונה.

נחלק לכל משתתף כרטיסייה מתוך כרטיסיות ה"זוגות" (נספח 1) – על כל כרטיסייה חצי של זוג מוכר (חומוס ו... פיתה, מלח ו... פלפל). המשתתפים מסתובבים בחדר, בלי להראות את הכרטיסייה, ומחפשים את "בן הזוג" שלהם רק באמצעות שאלות של כן ולא.

כשכל הזוגות נמצאו, כל זוג מקבל דקה להמציא **"סיפור היכרות"** משעשע: איך נפגשו, ומה הסוד של הזוגיות המוצלחת שלהם. כמה זוגות מציגים את הסיפור במליאה.

הערה למנחה: אם מספר המשתתפים אי־זוגי, המנחה משתתף במשחק, או שמוסיפים שלישייה ("שקשוקה: עגבנייה, ביצה ופלפל").

2 מסכים / לא מסכים

נניח בשני צדי החדר שלטים: "מסכים" ו"לא מסכים". נקריא היגדים מתוך הכרטיסיות (נספח 2), והמשתתפים יעברו לצד המתאים לעמדתם (אפשר גם לעמוד באמצע). אחרי כל היגד נשמע נציג או שניים מכל צד.

הערה למנחה: זהו חימום – לא צריך להגיע להכרעה. חשוב לשמור על קצב ולהזמין קולות שונים.

3 סיפור מקרה – נועה ואיתי

נחלק את המשתתפים לקבוצות קטנות, וכל קבוצה תקבל את סיפור המקרה (נספח 3), המחולק לשלושה שלבים. הקבוצות יקראו כל שלב בנפרד וידונו בשאלות שאחריו, ורק אז יעברו לשלב הבא.

שאלות לכל שלב

- מה מרגיש כל אחד מהדמויות בסיפור?
- מה כל אחד מהם צריך מהאחרים?
- מה הקומונה יכולה לעשות – ומה לא כדאי לה לעשות?

4 נקודות מבט

כל קבוצה תקבל כרטיסיית נקודת מבט (נספח 4) – אחת הדמויות בקומונה. הקבוצה תכתוב בגוף ראשון "מכתב לקומונה" מנקודת המבט של הדמות: מה קשה לה, ומה הייתה רוצה שאחרים יידעו או יעשו. כל קבוצה מקריאה את המכתב שלה.

שאלות לדיון

- אילו צרכים חזרו בכמה מהמכתבים?
- היכן הצרכים של הדמויות סותרים זה את זה? איך אפשר לאזן ביניהם?
- מה ההבדל בין לכבד פרטיות לבין להתעלם ממה שקורה בקומונה?

5 סיכום – העקרונות שלנו

נבנה יחד כמה עקרונות שהקומונה מאמצת – לא כחוקים על אף אחד, אלא כהסכמה על הדרך שבה רוצים לחיות יחד. לדוגמה:

זוגיות היא עניין פרטי – ורכילות עליה פוגעת בכולם.	בני זוג שומרים על מקום ל"ביחד" של כל הקבוצה.	אחרי פרידה – לא מבקשים מאף אחד לבחור צד.
מותר להגיד בעדינות כשמשהו בקומונה מפריע.	כל אחד יכול לפנות למלווה כשקשה לו – גם בנושאים אישיים.	ישיבת קומונה היא לא המקום לדון ביחסים של מישהו.

נסיים בסבב: **"מילה אחת על איך אני רוצה שהקומונה שלנו תרגיש"**.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות

נספח 1

כרטיסיות "זוגות"

חומוס	פיתה	מלח
פלפל	שמש	ירח
כוס	צלוחית	מחק
עיפרון	מברשת	משחת שיניים
גרביים	נעליים	קפה

עוגה	מפתח	מנעול
גשם	מטרייה	כרית
שמיכה	פלאפל	צ’יפס
מזלג	סכין	לחם
חמאה	שלום	להתראות
ימין	שמאל	

יש להשתמש במספר זוגות לפי מספר המשתתפים, ולהקפיד ששני חלקי כל זוג נמצאים במשחק.

נספח 2

כרטיסיות היגדים – מסכים / לא מסכים

זוגיות בתוך הקומונה היא עניין פרטי של בני הזוג בלבד	כשנוצר זוג בקומונה – האווירה בקומונה משתנה
עדיף להימנע מזוגיות בתוך הקומונה	מותר לי להגיד לזוג שמשהו בהתנהגות שלהם מפריע לי
כשזוג נפרד, חברי הקומונה צריכים להישאר ניטרליים	אפשר להיות חברים טובים אחרי פרידה, גם כשגרים יחד
זוגיות מחוץ לקומונה משפיעה על הקבוצה בדיוק כמו זוגיות בתוכה	על דברים כאלה לא מדברים בישיבת קומונה

נספח 3

סיפור מקרה – נועה ואיתי

שלב א' – ההתחלה

בקומונה של שמונה ש"שנים, כבר כמה שבועות שנועה ואיתי מבלים הרבה זמן יחד. הם לא אמרו כלום, אבל כולם רואים. בקבוצת הוואטסאפ הצדדית (בלי נועה ואיתי) כבר יש בדיחות על זה. מאיה, השותפה של נועה לחדר, שמה לב שנועה כמעט לא ישנה בחדר.

שלב ב' – הזוגיות

נועה ואיתי כבר זוג "רשמי". הם נחמדים לכולם, אבל רוב הזמן יושבים יחד בצד, ובערבי קומונה יוצאים מוקדם. מאיה מרגישה שאיבדה את החברה הכי טובה שלה בקומונה, ויונתן, השותף של איתי, מרגיש שהחדר כבר לא שלו. אף אחד לא מעלה את זה, אבל האווירה בקומונה מתוחה.

שלב ג' – הפרידה

אחרי שלושה חודשים נועה ואיתי נפרדו. נועה עצובה מאוד ומסתגרת בחדר, איתי מתנהג "כאילו כלום". בארוחות שישי יש שקט מביך. מאיה תומכת בנועה, ויונתן מספר לכולם את הצד של איתי. שאר חברי הקומונה מרגישים שהם צריכים לבחור צד, ומעדיפים לא להיות בקומונה.

נספח 4

כרטיסיות נקודות מבט

נועה

בת הזוג – לפני ובעיקר אחרי הפרידה.

איתי

בן הזוג – לפני ובעיקר אחרי הפרידה.

מאיה

השותפה לחדר והחברה הקרובה של נועה.

יונתן

השותף לחדר והחבר הקרוב של איתי.

אורי

חבר קומונה שלא קרוב לאף אחד מהם, ורק רוצה קומונה רגועה.

המלווה

שומע/ת על המצב מבחוץ, ותוהה אם ואיך להתערב.